

2. Мандрик, О. М., М. С. Мальований, and М. М. Орфанова. "Екологічна освіта для сталого розвитку." (2019).

3. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 20.12.2001 № 13/6-19 «Про концепцію екологічної освіти в Україні». Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v6-19290-01>.

Одержано 29.05.2024

Юлія Сергіївна НІКОЛАЙЧУК,

курсантка групи 201 факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ;

Вікторія Анатоліївна ПЕРЦЕВА,

доцент кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат філологічних наук, доцент;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5203-761X>

ОСОБЛИВОСТІ ДІЛОВОДСТВА В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Останні наукові дослідження показують, що зі зміною соціально-економічних умов помітно трансформується мовна картина світу. Суспільство стає все більш інформаційним: використання величезних масивів різноманітних даних у зв'язку з інтелектуалізацією праці, ускладненням процесів управління вимагає прискорення темпу роботи з документами, а значить – збільшення елементів уніфікації й стандартизації в процесі укладання документів. Так, наприклад, змінюється характер діловодства в сучасних закладах освіти, змінюються самі установи, характер освітніх послуг, відповідно по-новому формується документообіг. Державні стандарти за останні роки наблизилися до загальносвітових стереотипів, з'явилися нові форми документів, нові реквізити та вимоги до їх розміщення.

Внаслідок того, що офіційно-діловий стиль у системі інших функціональних стилів сучасної української мови завжди відрізнявся своєю консервативністю, суворістю відбору мовного матеріалу, в ньому протягом останніх років фактично не помітні серйозні зміни. Незначні лінгвістичні й формальні (формулярні) новації в офіційно-ділових текстах і мовних одиницях відбувалися паралельно зі змінами в громадському житті людей, їхній культурі й світосприйнятті.

За останні декілька років нормативна база діловодства суттєво оновилася, з'явилися засадничі законодавчі документи, які є основою

для оформлення й укладання організаційної й розпорядчої документації, диктують правила написання і структуризації текстів офіційно-ділового стилю.

Сучасний документ – це зафіксована на носії інформація, яка використовується в документаційному процесі установи для повідомлення, припису, дії, впливу тощо.

Документація закладів освіти складається з сукупності документів різних жанрів, які видозмінюються залежно від соціально-економічних і політичних умов розвитку суспільства й потребує чіткої уніфікації. У зв'язку зі змінами юридичного статусу закладів освіти, оновленням нормативної бази, здійсненням заходів щодо модернізації системи освіти, переосмисленням принципів кадрового менеджменту за останні роки з'явилися нові жанри документів, у яких змістовній стороні приділяється особлива увага.

Корпоративна культура закладів освіти віддзеркалює систему цінностей, які характерні для цього колективу, загальний клімат організації й специфічні методи роботи з людьми, а також духовну культуру, до якої належать норми, правила, моделі поведінки, звичаї, традиції. До системи цінностей належать і документи, що використовуються для вираження спеціальних програм, проєктів і настанов, які представляють культурну спадщину закладу освіти.

Офіційно-діловий стиль, як різновид таких корпоративних текстів, є сукупністю документів, що мають особливу структуру й певний набір мовних засобів.

У сучасній документації закладів освіти спостерігається дві основні тенденції: з одного боку, з розвитком автоматизації й комп'ютеризації, введенням електронного документообігу збільшується кількість стандартних форм документів для полегшення їх використання; з іншого боку, сучасний вияв антропоцентризму актуалізує потребу в індивідуальному підході, зокрема в жанрах особистої документації, отже, тобто побуває протистояння формалізації й креативності в текстах офіційно-ділового стилю.

В абсолютній більшості під час укладання документів у закладах освіти дотримуються мовної норми. Зміни в мовних нормах відбуваються повільно і торкаються насамперед лексики, деяких стилістичних норм, а також прояву людського фактора в ділових текстах. Так, якщо на початку ХХ століття в документах закладів освіти можна було спостерігати тенденцію до експресивності, яка позначилася у використанні лексики, що відбиває культурний процес, у кінці ХХ століття діловий стиль набув ознак офіціозного пафосу й неправдивої емоційності, то нині помітним стало зменшення ролі автора/

укладача документа, що насамперед пов'язано з введенням нового державного стандарту щодо оформлення документації, і з процесом зближення мовної норми канцелярського підстилю офіційно-ділового стилю з нормою мови права, що, на нашу думку, зі свого боку пов'язано з прагненням до чіткої відповідності канцелярського документа законодавчій базі держави.

Отже, можна впевнено сказати, що тексти документів закладів освіти є культурною спадщиною, створеною за допомогою мови в певний історичний період, яка через мову відображує культуру окремої особи й суспільства загалом. Під час укладання й оформлення таких документів спостерігаються водночас дві тенденції: формалізація, закладена в самій природі ділового стилю й креативність. На сьогодні процес стандартизації документів закладів освіти перебуває в активній фазі: впроваджуються типові трафаретні форми наказів, використовуються бланки для складання особистих документів; з метою забезпечення юридичної й правової правильності в документах закладів освіти використовуються численні повторення й копіювання юридичних формулювань і фрагментів законодавчих документів; у зв'язку зі зміною юридичного статусу установ спостерігається значне збільшення документообігу тощо.

Одержано 11.05.2024

Анастасія Андріївна ОКСАК,

студентка 2 курсу групи СФдср-22-2 Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Людмила Анатоліївна ПАРФЕНТІЙ,

доцент кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8896-4928>

КОРУПЦІЙНА ЗЛОЧИННІСТЬ ЯК ЗАГРОЗА НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

В умовах жорстокої війни, яку Росія веде проти України, питання національної безпеки стає надзвичайно актуальним. Корупційна злочинність є серйозною загрозою національній безпеці України під час війни. В умовах війни боротьба з корупцією є критично важливою для забезпечення ефективного функціонування державних